63ste Jaargang No. 5176

DAGBLAD

AMIGOE DI CURAÇAO

Vrijdag 1 Augustus 1947

Dit dagblad verschijnt dagelijks behalve 's Zondags; abonnementsprijs Bonaire en Curaçao 2 gld.; Aruba 2.50 gld.; Bovenwinden, Suriname 2.50 gld.; en het buitenland 3 gld.

REDACTIE: Tel. 1858; P. bus 8 Willemstad Adres: Consciëntiesteeg 27.

Uitgever en Administratie: Paulus-drukkerij, Consciëntiesteeg 29, telefoon 1550; Postbus 80, Willemstad N.W.I. Voor Aruba: J. E. Croes. Postbus 14. Oranjestad; tel. 38.

Griekenland brengt de Balkan quaestie nogmaals voor Lake Success

Het Lager Huis geeft blijk van afschuw voor het werk van de ondergrondse beweging in Palestina

UIT ITALIE.

In Rome werd in de kamer de ratificeëing van het vredesverdrag aangenomen, de communisten onthielden zich van stemmen, de tegenstemmers waren van de partij van Pietro Nenni (Rome, (AP) 31.7).

DE BRUILOFT.

Gisteren werd bekend dat de bruiloft tussen Prinses Elizabeth en Lt. Philip Mountbatten zal plaatsvinden in de Westminster Abbey op 20 Nov. Dit is een Donderdag. Het bericht van de datum van bruiloft werd officieel bekend gemaakt op het Buckingham Palace (Londen, (AP) 31.7).

PALESTINA QUAESTIE.

Officieel heeft de Engelse regering haar afkeer te kennen gegeven over de moord in koele bloede verricht op twee Engelsen sergeanten in Palestina. Bij monde van de secretaris voor koloniën Greeches Jones drukte de regering haar afkeer voor zo iets uit. In de lange geschiedenis van geweld in Palestina is deze moord wel een toppunt.

Hij hoopte, dat deze daad de bevolking van Palestina toch tot andere inzichten zal brengen. Het Lagerhuis gaf door applaus instemming te kennen (Londen, (AP) 31.7).

NATIONALISATIE.

De wet tot nationalisatie van de electriciteitsbedrijven kwam in het hogerhuis. De wet zal naar het Lagerhuis worden teruggezonden voorzien van verschillende amendementen (Londen, (AP) 31.7).

OM TWAALF UUR STATEN VERGADERING.

In New Delhi is de Staten bijeen geroepen tegen 14 Augustus om 12 uur des nachts, om de onafhankelijk in een feestelijke zitting te vieren. Naar men weet gaat de staat van dominion in op 15 Augustus (New Delhi, (AP) 31.7).

BURGEROORLOG.

In de nog steeds voortdurende burgeroorlog in Paraguay hebben de loyalisten het door de rebellen stevig in handen zijnde Concepcion weten te nemen (New York, (AP) 31.7).

Indonesië voor Lake Success

Van Kleffens vertegenwoordigt Nederland

Gromyko wil Republiek uitnodigen

Nehru deed dat reeds in de economische raad

Critisch moment in de geschiedenis der Verenigde Landen

De AP dienst seint uit Lake Success dat de Verenigde Landen wel zijn meest critieke periode doormaakt sinds dit instituut werd opgericht, nu het in actie moet komen in verband met de situatie in Indonesië en in verband met de dreiging voor de vrede in de Balkan. De Veiligheidsraad zal hedenochtend om half tien bijeen komen en gaan we zien of men wel vragen dat Nederland en Indonesië onmiddellijk de vijandigheden zullen staken. Vanmiddag om drie uur komt men dan weer bij elkaar om de quaestie te behandelen die Griekenland heeft ingediend, dat nl. Joegoslavië, Bulgarijë en Albanië daden van agressie zouden hebben gepleegd. Men verwacht, dat er wel onmiddellijk een beslissing zou vallen op de vraag van Australië, dat de veiligheidsraad zou beslissen onmiddellijk Nederland en Indonesië de vijandelijkheden te doen beëindigen.

Uit Lake Success wordt vernomen dat de Australische en Brits Indische nota's vandaag als nummer een op de agenda geplaatst worden. De Indische nota is verzonden na een oponthoud als gevolg van het Brits verzoek, om de zaak uit te stellen.

Nadat Rusland een veto heeft uitgesproken tegen het voorstel van Amerika om een commissie te plaatsen, die toezicht houdt op de grens in Noord Griekenland verwacht men, dat Amerika het geval nu nogmaals voor de verenigde landen zal gaan brengen, als een bedreiging voor de vrede. Intussen komt echter de Indonesische quaestie op de agenda daar Indië en Australië gevraagd hebben onmiddellijk een einde te maken aan de gevechten die daar plaats hebben (Lake Success, (AP) 31.7).

Van Kleffens heeft de uitnodiging aangenomen om Nederland op de vergadering van de veiligheidsraad te vertegenwoordigen. Hij zeide dat een uitnodiging aan de republiek een vooruitlopen op de quaestie zou zijn omdat het geen staat is en geen politieke eenheid maar een de facto regering die een federatieve band zou vormen met de Verenigde Staten van Indonesië.

Het is een republiek door de Japanners als politiek wapen gesticht, vlak voor de overgave van de Japanners. Gromyko stelde voor om de republiek uit te nodigen, maar wil niet hebben dat de beraadslagingen zouden worden uitgesteld omdat men moet wachten op de aankomst van de delegaten van de republiek. . . . .

Australië heeft een motie ingediend waarbij men Nederland zal verzoeken de vijandelijkheden in Indonesië te stoppen. (Aneta 1 Aug.)

Op de gisteren gehouden vergadering van de economische en sociale raad van de Verenigde landen stelde Nehru voor om ook de republiek van Java uit te nodigen tot het bijwonen van de te Havanna belegde conferentie voor de handel. Vier landen stemden er tegen, Nederland, Frankrijk, Engeland en de Verenigde Staten, terwijl dertien zich van stemmen onthielden.

De Nederlander Beyan lid van de raad voor Nederland, wees er op dat de republiek geen vertegenwoordiging naar buiten kan hebben, doch dit kan door de Verenigde staten van Indonesië samen met Borneo en Oost Indonesië.

Nehru wees er op dat er geen economische vooruitgang mogelijk is in Azië als er geen einde komt aan het tijdvak van de kolonisatie ((AP) 31 Aug. Lake Success.)

HET BEROEP OP LAKE SUCCESS.

Het charter van de Verenigde Landen geeft aan de veiligheidsraad het recht om die maatregelen te treffen, die het nodig acht om aan zijn beslissingen kracht bij te zetten, en de raad kan daarbij de hulp van de leden inroepen om dergelijke maatregelen die het noodzakelijk acht te doen treffen. Het artikel 41 waarin deze macht omschreven staat vertelt, dat als maatregel ook kan worden voorgesteld, de gehele of gedeeltelijke afbreking van de economische relaties met de betrokken landen. Men kan het contact per spoor, over zee, door de lucht, per post, telegrafisch, door de radio en met andere verbindingsmiddelen afsnijden alsmede de diplomatieke relaties breken.

Artikel 42 spreekt dan ook van de mogelijkheid van een blokkade. De veiligheidsraad bestaat uit 11 leden, waarvan 5 leden permanente leden zijn tw. China, Frankrijk, de Sovjet, Engeland en Amerika, bovendien zijn er nog vijf niet permanente leden, die telkens voor twee jaar door de algemene vergadering gekozen worden. Momenteel zijn het Australië, Brazilië en Polen, die in het jaar 1948 moeten aftreden en België, Columbia en Syrië die in het jaar 1949 moeten aftreden.

Voor alle stemmingen in de veiligheidsraad zijn 7 stemmen vereist, waar onder dan de stemmen moeten zijn van de vijf permanente leden. Hierbij heeft men bereikt dat er nooit een belangrijke beslissing genomen kan worden zonder dat er eenheid is verkregen onder de vijf grote mogendheden, want indien een der vijf niet voor is, gaat het voorstel niet door. Nederland heeft reeds zitting gehad in de veiligheidsraad, doch momenteel is het er zoals boven blijkt geen lid meer van. Wel is het tot 1949 lid van de economische en sociale raad. Bij de veiligheidsraad behoren nog het militaire stafcomité, de commissie voor atomaire energie, die in Januari van het jaar 1946 door de algemene vergadering werd ingesteld, en de commissie voor bewapening, waarin men moet sturen over de ontwapening. Deze commissie werd ingesteld op 13 Februari 1947.

Er zijn reeds verscheidene quaesties voor de veiligheidsraad gebracht, zoals de quaestie van Irak en de Balkan, het incident in het kanaal van Corvu, terwijl echter b.v. de Spaanse quaestie op 4 November 1946 van de agenda van de veiligheidsraad werd afgeschreven. De quaestie van Iran, vond ook geen oplossing en werd op 22 Mei tot een latere datum van behandeling verschoven.

De veiligheidsraad is wel de meest actieve raad in de organisatie van de Verenigde Landen en het moet ook de aanvragen tot lidmaatschap bezien. Zo gaf men oordeel over de aanvrage om lid te worden van de Verenigde landen, binnen gekomen van Staten als Albanië, Ierland, Mongolië, Portugal en Transjordanië. Het militaire stafcomité was actief over de quaestie of het mogelijk is een internationaal leger in te stellen.

De Rus Andrei Gromyko is zeer bekend om zijn speechen in deze raad, terwijl de Fransman Alexandre Parodi soms de rol tracht te vervullen van middelaar tussen Oost en West. Voor de maand Juli was Dr. Oscar Lange van Polen, wiens harde rede over de quaestie in Griekenland zich ieder nog wel zal herinneren, voorzitter van de veiligheidsraad.

Voor België is momenteel vertegenwoordiger in deze raad Fernand van Langehove een bekend Belgisch diplomaat.

Indië heeft een beroep gedaan op de Verenigde Landen, zich basserend op hoofdstuk zeven, maar men heeft opgemerkt dat hoofdstuk zeven ervan uitgaat dat men te doen heeft met twee leden die met elkaar ruzie hebben, terwijl het hier in het onderhavig geval niet gaat over twee leden, doch over een lid en wel zoals de Nederlandse regering door van Kleffens liet mededelen, dat te kampen heeft met inwendige moeilijkheden. De Nederlandse regering heeft zelfs de vriendelijkheid gehad, (zie de telegrammen van gisteren) om erop te wijzen hoe Nederland zou kunnen worden aangeklaagd door Australië en Brits Indië. Een zegsman van het Ministerie van Buitenlandse Zaken deelde nl. mede dat dit nog mogelijk zou zijn, door zich te baseren op artikel zes van de charter van de Verenigde Landen.

Dit artikel zes luidt aldus: Een lid van de Verenigde Landen dat de principen, welke in dit charter zijn vastgelegd, met opzet schendt, kan uit de organisatie van de Verenigde Landen verbannen worden, doch dit moet geschieden op een algemene vergadering en op voordracht van de veiligheidsraad.

Nederland heeft natuurlijk wel zoveel zelfvertrouwen, dat dit artikel zes nooit tegen haar gebruikt zal worden.

Z. H. de PAUS EN INDONESIË.

Vanuit Vaticaan-stad wordt gemeld dat het bericht dat de ronde deed als zou Z. H. de Paus bemiddeling hebben aangeboden ontkend moet worden.

Er werd echter aan toegevoegd, dat indien een dergelijk voorstel tot bemiddeling zou gedaan worden er bijzondere aandacht aan geschonken zou worden. (Vat. Stad 1 Aug (AP))

het nieuws van vandaag

Het grote nieuws is natuurlijk: „Wat zal er hedenmorgen om half tien gebeuren als de elf leden van de Veiligheidsraad de zaak Indonesië op hun agenda zien staan?"

Gisteren is de kwestie begonnen en nu nog geen dag later zitten ze daar en moeten een beslissing nemen over de kwestie. Het voorstel van Australië is beëindigd en van de vijandelijkheden, Nederland zal er wel niets tegen hebben, want niemand vindt het fijn, doch het kan nu wel moeilijk de ordeverstoorders zoo maar hun gang laten gaan.

Van Kleffens zal voor den dag komen met het juridische wapen. Dit art. 39 slaat op moeilijkheden tussen leden. Hier gaat het niet over leden, ook al was de republiek klaar en volkomen gevormd, het kan zou nog niet op zich optreden, het zou en dit is besloten tezamen met de republiek, met Oost Indonesië en Borneo een staat gaan vormen. En deze staat de verenigde landen van Indonesië kan een vertegenwoordiging aanvragen in Lake Success (zie art 13 van Linggadjati).

Hoe eigenaardig, dat Nehru van Brits Indië gisteren maar ineens de Republiek wilde uitnodigen door de economische raad van de Verenigde landen. De uitslag was Nederland tegen tezamen met Engeland Frankrijk en Amerika, doch Rusland en de andere twaalf bleven stil en onthielden zich van stem.

Van Kleffens hield zich niet stil en heeft in een interview nog eens duidelijk gemaakt, dat hier geen kwestie bestaat die voor Lake Success gebracht kan worden, het is een interne kwestie, een kwestie die evenmin als een ruzie tussen twee staten van Amerika een kwestie is voor Lake Success.

We zijn benieuwd of er nog een nieuwe voorzitter zal komen nu is toevallig Lange van Polen de voorzitter en dat is een Rusland liefhebber! Van Kleffens wees in zijn interview ook op invloed van Rusland en het is niet aangenaam, dat deze zaak nu voor de Verenigde landen komt, daar het zoo een „politiek partijtje voetbal" kan worden zooals een hoog Amerikaans personage het uitdrukte, of om het „met Bevin te zeggen": „Er zal wel weer op een of andere manier een veto van komen". De A.P.-dienst vindt, dat nu het beslissende moment, 't meest critieke moment voor de Verenigde landen gekomen is. De Verenigde landen moet laten zien, dat het werkelijk problemen kan oplossen? Dit veronderstelt al reeds dat de Verenigde Landen over de kwestie kunnen oordeelen.

Er is echter nog iets anders, de leden van de veiligheidsraad hebben vandaag twee vergaderingen één om half tien en dan gaat het over Indonesië. Een om drie uur en dan gaat het over de Balkankwestie.

Zoo er nog telegrammen binnenkomen over Lake Success, zullen we ze U nog geven, we kunnen U echter wel voorspellen dat van Kleffens zal wijzen op art. 13 van Linggadjati, tot staving van zijn bewering dat dit geen kwestie is voor de Veiligheidsraad. Egypte kan wel geen middelaar zijn, daar dit land tegen Linggadjati in reeds diplomatieke relaties wil met de republiek.

Hier dat art. 13 van Linggadjati.

„De Nederlandse regering zal onmiddellijk stappen nemen opdat, na de totstandkoming van de Nederlands-Indonesische Unie, de Verenigde Staten van Indonesië als lid van de Organisatie der Verenigde Naties worden toegelaten."

Er gaan in Engeland persstemmen op om Palestina maar aan zijn lot over te laten.

OLIENIEUWS.

Aneta meldt uit den Haag dat in Nederland de olierantsoenering is afgeschaft.

VAN KLEFFENS.

Gisteren heeft van Kleffens zijn geloofsbrieven aan president Truman aangeboden.

Van Kleffens verklaarde dat zijn regering wel een bemiddeling van Amerika zou aanvaarden. Hij zeide daar „vrij zeker" van te zijn.

Wel heeft de Nederlandse regering nog geen formeel aanbod ontvangen.

Johnson vertelde op de zitting van de veiligheidsraad, dat Amerika gisteravond bemiddeling heeft aangeboden.

De Britse afgevaardigde vroeg van deze woorden „nota" te nemen en stelde voor de kwestie maar op de agenda te laten rusten in afwachting van de resultaten van de bemiddeling.

Vervolgens stelde hij voor, om het voorstel van Australië als ongedaan te beschouwen. Ook de Belg van Langenhove vroeg rekening te houden met de berichten over bemiddeling.

Nieuws uit Indië

Java bijna middendoor

Troepen gaan te snel

„The Miami Herald" van gisteren kwam uit met grote koppen over de quaestie van Indië. Met grote koppen werd het publiek verteld, dat de zaak voor de Verenigde Landen werd gebracht. Het geeft weinig nieuws, het interview met van Kleffens staat er wat uitvoeriger in. Het blijkt dat hij een handig debater is. Hij verklaarde, dat de zaak hem wel zal worden opgedragen.

De berichten van iemand uit Singapore, die verklaarde dat de Nederlanders zouden geweten hebben, dat er een rode kruis vliegtuig onderweg was kloppen niet met de berichtgeving daarover van Nederlandse zijde. „The Miami Herald" geeft geen commentaar vraagt alleen maar veel attentie voor de zaak.

Uit New Delhi bericht men dat de ex-Premier Soetan Sjahrir een verklaring aflegde dat zijn regering iedere onpartijdige arbitrage zou aannemen, ook al men zich bij de beslissingen van de veiligheidsraad neerleggen.

Uit Caïro bericht ben, dat de Egyptische regering aan Nederland heeft aangeboden om als middelaar in dit conflict op te treden.

Uit Batavia meldt men, dat de republikeinen een tegenaanval deden op een punt in Midden Java en op twee punten in Sumatra. Gisteren maakte men de snelste vooruitgang die men tot nu toe gemaakt heeft. Men kwam op 20 mijl ten Noorden van Tjilatjap.

De Nederlanders kwamen dieper het land binnen dan zij zelf dat hadden voorgesteld. Het communiqué der Nederlanders meldt dat tien mijl ten Westen van Tjilatjap de kust batterijen van de republikeinen vanuit de lucht en van uit de zee bestookt werden. Hierover melden de republikeinen enige dagen geleden dat zij een Nederlands schip beschadigden.

A.N.P. 31 Juli:

Men nam bij Poerwakerto acht Brits Indiërs gevangen, die in dienst waren bij de republiek.

Het P.T.T. kantoor bij Brebes is door republikeinse troepen vernield.

Grote branden worden gemeld bij de Djirak pompstations op Sumatra.

Bij Lahat werd een aanval afgeslagen en vond men veel wapens. De rails was opgebroken.

In Tegal werden twaalf burgers vermoord door de republikeinen. Op de beurs werd het Indonesisch nieuws niet onbevredigend geacht. Het publiek wacht de ontwikkelingen verder af.

Aneta 31 Juli:

De Volendam vertrok naar Indië uit Rotterdam met 2000 troepen aan boord.

A.P. 31 Juli:

Nadat, zoals de AP correspondent Stanley Swindon uit Batavia meldt, dat verwoeste stad Malang, zetel van het Indonesische parlement in handen viel van de Nederlanders, zijn andere Nederlandse colonnes opgestoten tot naar de stad Tjilatjap, de voornaamste haven aan de Zuid kust van Java.

Volgens een voorname Nederlandse autoriteit gingen deze colonnes vanuit Tegal naar het Zuiden en zijn nu op 20 mijl afstand van Tjilatjap, de voornaamste haven die nog in handen is van de republikeinen.

De republikeinen geven toe dat twee colonnes oprukken ten Zuiden van Tegal.

Volgens de Nederlandse autoriteiten is er 80% kans dat andere Nederlandse troepen reeds bij Tjilatjap zijn geland om deze plaats in te nemen, ter voorkoming van verdere verwoestingen. Door de inname van deze plaats, wordt Java in tweeën gesneden. De colonnes van Tegal komend, zijn plotseling naar het Oosten afgezwaaid en maken nu een omtrekking van een halve cirkel door Midden-Java, zonder daarbij tegenstand te ondervinden.

De spoorbrug over de Serajoe rivier werd intact genomen, alsmede de stad Banjoema, acht mijl ten Zuiden van Poerwoekerto. Hier was ook geen tegenstand. Bajoema was de plaats waar het uitvoerend comité van de republiek dikwijls bijeenkwam. Een groep Chineze journalisten, terugkerend van het Noord centraal front, zeiden dat de Nederlandse troepen Poerwokerto innamen, 40 mijl van Tegal. De republikeinen geven toe, dat de Nederlanders reeds voor de helft van de weg door Java zijn gekomen en nu bij de plaats Bobothari staan. Er wordt geen haast gemaakt met de militaire actie om de Verenigde Landen voor een voldongen feit te stellen, vertelde iemand van de Nederlanders toen hem daarover een vraag gesteld werd.

Het gaat nu eenmaal zo snel, omdat er zo weinig tegenstand is. Er is nog geen beslissing genomen of men na de inname van Tjilatjap op zou rukken naar Djokjakarta. De republikeinen melden weer dat zij drie steden innamen, 20 mijl ten Westen van Batavia, maar de Nederlanders noemden dit bericht nonsens. Ook meldt het communique dat de kustbatterijen van de Indonesiërs een oorlogsschip tot zinken brachten, terwijl het afweergeschut een B-25 neerschoot bij een aanval vanuit zee en uit de lucht op Tjiktjap. Een ander B'25 werd neergeschoten halfweg Tjilarjap — Tegal. Zij beschuldigden de Nederlanders ervan Japanse wapenen en Japanse troepen te gebruiken. In Londen vertelde een persman van het ministerie van buitenlandse zaken, dat de oorlogsmaterialen reeds aan Nederland geleverd zijn voordat men besloten had om geen wapens meer te leveren. Volgens de Britse pers zou men nu nog in Southampton bezig zijn met het laden van wapens voor Nederland. Hierbij kwam als antwoord, dat deze schepen half geladen waren en de partijen reeds aan de agent voor Nederland waren overgedaan. De rest van de partijen wordt achter gehouden.

A.N.P. 31 Juli:

Het Nederlands legercommuniqué van vandaag bericht dat tijdens de gevechten bij Somedang. Japanners werden ontdekt in een republikeins legergroep.

Op Oost Java zijn de Nederlandse troepen voorbij Singosa-

ri. Op Sumatra vielen de republikeinse troepen Loeboekpakam aan, welke stad pas door de Nederlanders werd bezet. De aanval werd zonder verliezen teruggeslagen. Op West Java werd Santoso bij Pregalengan veroverd.

Het republikeins legerbericht van vandaag bericht dat de republikeinse druk bij Lawang, ten Noorden van Malang, nog steeds voortduurt. Het communiqué bericht verder nog dat de republikeinen de steden Tangerang, Serpong en Tjimane rondom Batavia hebben heroverd. Ook de herovering van Soekaboemi wordt gemeld. Een speciale Aneta correspondent meldt dat de Nederlandse troepen Singosari hebben verlaten in een uitgebrande toestand.

Inzake het neergeschoten vliegtuig bij Djokja verklaarde het Nederlandse communiqué van gisteren, dat alleen een waarschuwings salvo werd afgeschoten, welke schot het vliegtuig niet heeft geraakt. Het dakotavliegtuig vloog tegen een boom en stortte neer. De Nederlandse piloot Rusink verklaarde dat het vliegtuig niet in de richting van het vliegveld vloog en het was onmogelijk het te indentificeren. Men dacht dat het hetzelfde was dat Samrang des morgens bombardeerde.

Een woordvoerder van het ministerie der overzeese gebiedsdelen verklaarde dat er niets bekend is over de intrekking van de luchtvaartovereenkomst welke Siam en Holland twee weken geleden hebben aangegaan. Dit zou uit protest zijn tegen de Nederlandse militaire acties in Indonesië.

(AP) 1 Augustus:

Nederlandse berichten melden, dat de republikeinse tegenaanvallen op bij Tjibeber zijn afgeslagen.

Aneta 1 Aug.:

Officieel wordt uit den Haag bevestigd, dat Banka en Billiton en de Rio archipel autonomie hebben gekregen. Dit werd besloten op 1e Juli en werd gisteren officieel bekend gemaakt. De weg daartoe was reeds bereid door de Malino conferentie een jaar geleden, waar Oost Indonesië werd opgezet en waar men de mogelijkheid van een autonoom Borneo verwachtte.

Banka heeft 225.000 inwoners, 55% Indonesiërs en 45% Chinezen. De economie is vooral de tin-industrie. Banka levert 10 tot 14% van de wereld productie. De huidige productie is maar 45% van de vooroorlogse productie.

Billiton heeft 73.000 inwoners, waarvan 60% Indonesiërs en 40% Chinezen.

Hierook is tin de hoofdindustrie en nadat de Japanners het eiland in deplorabele staat hebben achtergelaten, nam de productie de laatste maand weer toe tot 6.00 ton. Regelmatig ziet men er Amerikaanse schepen.

De Bruinzeel-vloeren-fabriek van Zaandam wil een contract aangaan met de officiële lichamen van Borneo ter uitbreiding van haar industrie.

In de bezette gebieden laat de regering mobiele keukens aanrukken, om het volk van voedsel te voorzien. De rijstproductie in de Krawang streek nam toe.

SCHEEPSBERICHTEN.

Hera van La Guayra; Clio van La Guayra; Kralendijk naar Bonaire; Pacific shipper naar Las Piedras.

VERTREK PRIORIN AMELIA

Na een verblijf van 10 jaar vertrok van St. Maarten de eerw. Priorin Amelia. Vele gelovigen woonden de H. Mis ten afscheid bij en kwamen haar de hand drukken. Ze was op St. Maarten zeer gezien en bemind. Ze vertrok via Curaçao naar Aruba, haar nieuwe standplaats.

In de eerste kamer werd Donderdag het welvaartsplan aangenomen en op verzoek van minister Jonkman verklaarde minister Lieftinck, dat speciale aandacht zal geschonken worden aan het probleem van immigratie van Nederlandse boeren naar Suriname.

CURAÇAO

STATEN VAN CURAÇAO.

Gisteravond werden wij door een bevoegde en vriendelijke instantie telefonisch in kennis gesteld, dat er geen Statenvergadering zou zijn en wij dus met een gerust hart thuis konden blijven.

Hedenmorgen was ons hart echter niet rustig en belden wij de griffier op en — Oh ,schrik — er was wel geen vergadering geweest, doch op de late avond (8.40 uur) hadden er toch een soort van beraadslagingen plaats gehad, waarbij zelfs een vertegenwoordiger van het gouvernement aanwezig was en met Dr. Maal de degen kruiste. Een en ander is echter nog al vredelievend afgelopen. Gelukkig regende het vanmorgen op Mahuma...

Bij de ingekomen stukken was ook de brief die een Dokter op Aruba als ingezonden stuk in ons blad publiceerde, waarbij hij opkwam tegen de aantijgingen hem door Dr. Maal ten laste gelegd. Bedoeld lid stelde de voorzitter in kennis van een schrijven, dat hij aan zijn collega gericht had waarin een retourpassage insloot. Het zal wel geen duel worden, doch er waren strijdkreten aan de lucht!

De staatsregeling op Curaçao bepaald wanneer er vergadering gehouden kan worden, doch nu zien wij dat ook beraadslagingen en wel publiek en wel met vertegenwoordigers van het gouvernement plaats vinden, hetgeen een ongebruikelijke parlementaire figuur is op Curaçao.

Aangaande de damaanleg vernemen wij nog nader dat het gouvernement op Mahuma is begonnen niet, opdat het naar Piscadera zou lopen, doch omdat er ergens begonnen moest worden.

Hier hoeft dus niet een bepaalde bedoeling achter gezocht worden.

PROMIN AVOND.

Naar we vernemen zal de J.P.F. op 2 Augustus een promin avond geven. Het is een bonte avond met een zeer uitgebreid en zeer afwisselend programma. Het doel is gelden te verzamelen ter verstrekking van Promin.

K.S.C.

Korfbal: Vriendschappelijke wedstrijd S.I.G. — Luctor 0—3.
Voetbal: Heden terrein voor K.L.M.

DE HEER EN MEVROUW

Povel-Lely

geven met groote blijdschap kennis van de geboorte van hun zoon

Frank Reiner

Curacao 1 Augustus 1947

Tijdelijk St. Elisabeth Gasthuis

CENTRO SOCIAL CATOLICO.

Reunion general extra-ordinario dia 6 di Aug. 47 pa 8or p.m.

(di acuerdo cu art. 19)

Directiva.

Bekendmaking.

Vervolg van pagina 3.

c. Havermout verpakt in carton:
den kostprijs vermeerderd met een winstmarge van maximaal .... 10 %
d. Zout verpakt in carton:
den kostprijs vermeerderd met een winstmarge van maximaal .... 13 %
e. Alle andere soorten levensmiddelen verpakt in carton of een combinatie van carton en blik, voor zoover in deze beschikking niet anders is bepaald:
den kostprijs vermeerderd met een winstmarge van maximaal 13½%
13. Alle soorten levensmiddelen verpakt in glas, voor zoover in de beschikking geen maximum kleinhandelsprijzen zijn vastgesteld en niet anders is bepaald:
a. Vleeschwaren verpakt in glas:
den kostprijs vermeerderd met een winstmarge van maximaal .... 13 %
b. Groenten verpakt in glas
den kostprijs vermeerderd met een winstmarge van maximaal .... 13 %
c. Vruchten en/of fruit, jam, gelei, siropen, vruchtensappen, juices e.d. verpakt in glas:
den kostprijs vermeerderd met een winstmarge van maximaal 13½%
d. Vetproducten en pindakaas verpakt in glas:
den kostprijs vermeerderd met een winstmarge van maximaal 13½%
e Bouillonblokjes verpakt in glas:
den kostprijs vermeerderd met een winstmarge van maximaal .... 12 %
f. Alle andere soorten levensmiddelen verpakt in glas, voor zoover in deze beschikking niet anders is bepaald:
den kostprijs vermeerderd met een winstmarge van maximaal 14½%
14. Kippen- en Kuikenvoer.
per baal, bij verkoop meer dan 9 balen,
den kostprijs vermeerderd met een winstmarge van maximaal 7½%
15. Aardappelen en Uien:
per krat, bij verkoop van méér dan twee kratten,
den kostprijs vermeerderd met een winstmarge van maximaal .... 25 %

II. Te bepalen, dat deze beschikking in werking treedt op den 15en Augustus 1947, op welk tijdstip alle voorafgaande beschikkingen van den Directeur van het Departement Sociale- en Economische Zaken vervallen voor zoover betreft de in deze beschikking genoemde goederen; dat deze beschikking zal worden bekendgemaakt in de Curaçaosche Courant en in de hierna te noemen plaatselijke bladen:

„Amigoe di Curaçao",
„Beurs- & Nieuwsberichten",
„Boletin Comercial",
„La Prensa" en
„La Union".

De Directeur voornoemd,
w.g. J. H. VAN BOVEN.

ATTENTIE!

De heeren handelaren worden nogmaals dringend erop gewezen, dat zij bij verkoop of levering van goederen aan wederverkoopers, verplicht zijn, deze, bij elke verkoop of levering, voor deze goederen een factuur af te geven, waarop tevens, bij elk soort goed afzonderlijk is aangegeven, de kleinhandelsprijs, waartegen dit ten hoogste mag worden verkocht.

Bij verzuim hiervan zal zeer streng worden opgetreden.

BEKENDMAKING.

De Directeur van den Openbaren Gezondheidsdienst

maakt hierbij bekend dat op de hieronder vermelde dagen gelegenheid bestaat tot kostelooze koepokinenting in het gebouw van het filiaal Hendrikschool op Mundo Nobo

Donderdag	7 Augustus	om	9 uur v.m.
Vrijdag	8 Augustus	om	9 uur v.m.
Maandag	11 Augustus	om	9 uur v.m.
Dinsdag	12 Augustus	om	9 uur v.m.

De Directeur voornoemd,
Dr. J. de J. Arends.

3—1

Openbaar Onderwijs Curaçao.

Aangifte van nieuwe leerlingen

voor de Emmaschool (school voor gewoon lager onderwijs B) te Willemstad op Maandag 4 Augustus 1947 van 9—11 u v.m. bij het Hoofd der school, zitting houdende in het schoolgebouw.

MEDEDELING

„Vanaf 1 Augustus tot 1 December zullen HARMOMIE ST. MICHAEL" van Oranjestad en de „SINT JANS FANFARE" van San Nicolaas geen uitvoeringen kunnen geven wegens afwezigheid van de Dirigent.

2—1

BEKENDMAKING.

LEVENSMIDDELEN.

GOUVERNEMENT VAN CURAÇAO

DEPARTEMENT SOCIALE- & ECONOMISCHE ZAKEN

BESCHIKKING VAN WOENSDAG, den 30sten Juli 1947 No. 1330.

DE DIRECTEUR VAN HET DEPARTEMENT SOCIALE- & ECONOMISCHE ZAKEN

Gelet op:
Artikel 2 lid 3 van het „Prijsopdrijvings- en Hamsterbesluit 1940" (P.B. 1940 No. 44), bekrachtigd bij Landsverordening van den 21sten Augustus 1942 (P.B. 1942 No. 161) en zooals laatstelijk gewijzigd en aangevuld bij Landsverordening van den 15den Maart 1947 (P.B. 1947 No. 32).
Hiertoe gemachtigd door Zijne Excellentie den Gouverneur bij Gouvernements beschikking van den 5den Juli 1944 No. 2759;

HEEFT GOEDGEVONDEN:

I. Als prijs tegen welken de navolgende goederen of groepen van goederen op het eiland Curaçao ten hoogste mogen worden te koop aangeboden, verkocht of geleverd, vast te stellen:

A. IN DEN KLEINHANDEL:

1. Boonen,
a. bruine boonen (afk. uit Ned.) per ½ kg. .... f 0.65
b. roode boonen (Red Kidney Beans) per ½ kg. .... f 0.45
c. Lima boonen (Large Lima Beans) per ½ kg. .... f 0.65
d. alle andere soorten per ½ kg. .... f 0.42½
2. Boter,
a. afkomstig uit Denemarken per bl. v. 200 gr. ...... „ 0.85
per bl. v. 400 gr. ...... „ 1.65
per bl. v. 800 gr. ...... „ 3.20
per bl. v. 5 Am. pond .. „ 9.—
b. afkomstig uit de V.S. van Noord Amerika per pakje v. 1 Am. p. „ 1.85
per bl. v. 1 Am. pond .. „ 1.95
per bl. v. 6 Am. pond .. „ 11.—
c. afkomstig uit Argentinië
merk „Las Palmas" per bl. v. 1 Am. pond .. „ 1.50
merk „Sterling" per bl. v. 1 Am. pond .. „ 1.70
merk „Swift" per bl. v. 400 gr. ...... „ 1.80
merken „Las Palmas" en „Sterling" per bl. v. 5 Am. pond .. „ 6.60
merk „Swift" per bl. v. 5 Am. pond .. „ 9.20
d. afkomstig uit Nederland per blik v. 500 gr. ... „ 2.30
per blik v. 5 kg. .... „ 21.50
3. Corned Beef per blik van 8 Am. ons .. „ 0.45
per blik v. 12 Am. ons .. „ 0.65
4. Erwten,
a. „black eye peas" per ½ kg. .... „ 0.62½
b. groene erwten (afk. uit Ned.) per ½ kg. .... „ 0.37½
c. geele spliterwten per ½ kg. .... „ 0.37½
d. alle andere soorten per ½ kg. .... „ 0.35
Gort per ½ kg. .... „ 0.30
5. Havermouth.
a. merk „Silver Flake" p. pakje v. 14 Am. ons .. 0.42½
p. pakje v. 40 Am. ons .. „ 1.05
b. merk „Quaker Oats" p. pakje v. 14 Am. ons .. „ 0.42½
„Quaker Carnaval" p. pakje v. 42 Am. ons .. „ 1.15
c. merk „Laan's" per pakje van 500 gr. .. „ 0.45
d. alle andere merken p. pakje v. 42 Am. ons .. „ 1.20
e. alle merken p. blik van 20 Am. ons .. „ 0.50
6. Kaas,
a. „Gouda" en „Leidsche" per ½ kg. bij verkoop per heele kaas ...... „ 1.80
per ½ kg. uitgesneden .. „ 2.10
b. „Edam" per ½ kg. bij verkoop per heele kaas ...... „ 1.70
per ½ kg. uitgesneden .. „ 2.—
7. Kippeneieren,
a. import eieren per stuk .... „ 0.15
b. alle andere soorten per stuk .... „ 0.17½
8. Koffie ongebrand per ½ kg. .... „ 0.60
9. Krenten per ½ kg. .... „ 1.15
10. Macaroni per pakje van 250 gr. .. „ 0.28
per ½ kg. .... „ 0.45
11. Maïs per 1 kg. .... „ 0.35
12. Maismeel per ¾ kg. .... „ 0.28
13. Margarine p. pakje v. 1 Am. pond .. „ 1.10
p. blik v. 1 Am. pond .. „ 1.15
p. blik v. 6 Am. pond .. „ 5.50
p. blik v. 6¼ Am. pond .. „ 5.80
14. Melk in blik alle merken
a. „Evaporated" of dergelijke p. blik v. 14½ Am. ons .. „ 0.35
per blik v. 6 Am. ons .. „ 0.17½
b. „Condensed" per blik v. 14 Am. ons .. „ 0.55
15. Pruimen per ½ kg. .... „ 0.80
16. Reuzel
a. merk „Silverleaf" per ½ kg. uitgewogen .. „ 1.20
b. andere merken per ½ kg. uitgewogen .. „ 1.05
17. Rijst
a. gepeld door de Wessanen's Koninklijke fabrieken te Curaçao per ½ kg. .... „ 0.38
per ½ kg. .... „ 0.34
per ½ kg. .... „ 0.90
b. alle andere soorten per pak van 250 gr. ... „ 0.28
18. Rozijnen per ½ kg. .... „ 0.45
19. Spaghetti
20. Soep in blik
a merk „Campbell"
„Bouillon soup") per blik No. 1 .... „ 0.40
„Chicomsome soup")
„Chicken cumbo soup")
„Chicken noodle soup") per blik van ½ L. .... „ 0.57½
„Chicken soup") per blik van 1 L. .... „ 0.85
b. merk „Tieleman & Dros" per blik van 1 L. .... „ 0.92½
c. merk „Hunink" per blik No. 1 .... „ 0.35
d. alle andere merken, afkomstig. van de Ver. Staten v. Noord Amerika per L. uitgeschonken ...
zonder flesch .... „ 2.10
per bierflesch (35 cL.)
21. Spijsolie met flesch .... „ 0.75
per bierflesch (35 cL.))
uitgeschonken zonder
flesch .... „ 0.70
per blik van 1 gallon .. „ 7.35

22. Suiker
a. bruine (dark crystal sugar) per ½ kg. .... „ 0.25
basterd (straw sugar) per ½ kg. .... „ 0.29
b. witte gekristaliseerde per ½ kg. .... „ 0.36
p. zakje v. 5 Am. pond .. 1.55
23. Tarwemeel per ½ kg. .... „ 0.24
24. Thee p. pakje v. ⅛ Am. p. .. 0.21
p. pakje v. ¼ Am. p. .. 0.57½
p. pakje v. ½ Am. pond .. 1.15
p. pakje v. 1 Am. pond .. 2.25
25. Vermicelli per zakje van 250 gr. .. 0.28
per ½ kg. .... „ 0.45
26. Visch, gedroogd en gezouten
a. afkomstig uit de V.S. van Noord Amerika en Canada per ½ kg. .... „ 0.90
b. afkomstig uit Europa per ½ kg. .... „ 1.—
27. Vleesch, gezouten per ½ kg. .... „ 1.—
28. Vleesch, gedroogd en gezouten, zgn. „Yorki" per ½ kg. afgehaald van de barkjes aan de Ruyterkade .... „ 0.60
29. Zuot,
a. grof keukenzout per ½ kg. .... „ 0.07½
b. tafelzout per pak van 1½ Am. p. .. 0.20
per pak van 2 Am. p. .. 0.30
30. Alle soorten levensmiddelen verpakt in blik, voor zoover in deze beschikking niet anders is bepaald:
a. Vleeschwaren verpakt in blik:
den kostprijs vermeerderd met een winstmarge van maximaal .... 30 %
b. Alle soorten vruchten en fruit verpakt in blik:
den kostprijs vermeerderd met een winstmarge van maximaal 32½%
c. Alle soorten jam, gelei, juices of vruchtensappen verpakt in blik:
den kostprijs vermeerderd met een winstmarge van maximaal 32½%
d. Alle soorten groenten verpakt in blik:
den kostprijs vermeerderd met een winstmarge van maximaal .... 30 %
e. **Melk in poedervorm,** met uitzondering van de merken, Lactogen, Prontolac, Nestlé Food, Nestogen, Eledon en Pelargon:
den kostprijs vermeerderd met een winstmarge van maximaal .... 25 %
f. **Melk in poedervorm te verstaan de navolgende merken:** Lactogen, Prontolac, Nestlé Food, Nestogen, Eledon en Pelargon:
den kostprijs vermeerderd met een winstmarge van maximaal .... 35 %
g. **Visch verpakt in blik:**
1. goedkoope soorten sardines z.a. de navolgende merken: „Main Maid", „Northerest", „Matthews", „Princess Sil-Vic", „Wilson Capt. Benny", „Brunswick", „Prins Siggurd", „Fjord Sild", „Sunco", „Sunny Harbor" en dergelijke:
den kostprijs vermeerderd met een winstmarge van maximaal 27½%
2. Haring verpakt in blik:
den kostprijs vermeerderd met een winstmarge van maximaal 27½%
3. Dure soorten sardines en witte zalm:
den kostprijs vermeerderd met een winstmarge van maximaal 32½%
4. Tuna fish, Makreel, Roode Zalm en andere soorten visch in blik, voor zoover in deze beschikking niet anders is bepaald:
den kostprijs vermeerderd met een winstmarge van maximaal .... 35 %
h. Bouillonblokjes verpakt in blik:
den kostprijs vermeerderd met een winstmarge van maximaal .... 30 %
31. Alle soorten levensmiddelen verpakt in carton of een combinatie van carton en blik, voor zoover in deze beschikking niet anders is bepaald:
a. Bouillonblokjes verpakt in carton of een combinatie van carton en blik
den kostprijs vermeerderd met een winstmarge van maximaal .... 40 %
b. Krenten, Pruimen en Rozijnen verpakt in carton:
den kostprijs vermeerderd met een winstmarge van maximaal 42½%
c. Alle andere soorten levensmiddelen verpakt in carton of een combinatie van carton en blik, voor zoover in deze beschikking niet anders is bepaald:
den kostprijs vermeerderd met een winstmarge van maximaal .... 45 %
32. Alle soorten levensmiddelen verpakt in glas, voor zoover in deze beschikking niet anders is bepaald:
a. Vleeschwaren verpakt in glas:
den kostprijs vermeerderd met een winstmarge van maximaal 42½%
b. Groenten verpakt in flesschen:
den kostprijs vermeerderd met een winstmarge van maximaal 42½%
c. Vruchten en/of fruit, jam, gelei, siropen, vruchtensappen, juices e.d. verpakt in flesschen:
den kostprijs vermeerderd met een winstmarge van maximaal .... 45 %
d. Vetproducten en pindakaas verpakt in flesschen:
den kostprijs vermeerderd met een winstmarge van maximaal .... 45 %
e. Bouillonblokjes verpakt in glas:
den kostprijs vermeerderd met een winstmarge van maximaal .... 40 %
f. Alle andere soorten levensmiddelen verpakt in glas of flesschen, voor zoover in deze beschikking niet anders is bepaald:
den kostprijs vermeerderd met een winstmarge van maximaal 47½%
33. **Kippen- en Kuikenvoer,**
a. per baal, bij verkoop van minder dan 10 balen,
den kostprijs vermeerderd met een winstmarge van maximaal 12½%
b. uitgewogen, den kostprijs vermeerderd met een winstmarge van maximaal (over het netto gewicht) 37½%
34. **Veevoeder,** alle soorten
a. per baal, bij verkoop van minder dan 10 balen,
den kostprijs vermeerderd met een winstmarge van maximaal .... 15 %
b. per baal bij verkoop van méér dan 9 balen,
den kostprijs vermeerderd met een winstmarge van maximaal .... 10 %
35. **Vleeschwaren,** z.a. Ham (rauw of gerookt), Salami e.d.
a. bij verkoop per heele Ham, Salami enz.:
den kostprijs vermeerderd met een winstmarge van maximaal .... 35 %
b. bij verkoop uitgesneden:
den kostprijs vermeerderd met een winstmarge van maximaal .... 50 %
36. Fijne Vleeschwaren, z.a. Ham (gekookt), cervelaatworst, leverworst, plockworst, tongenworst e.d.:
a. bij verkoop per heele Ham enz.:
den kostprijs vermeerderd met een winstmarge van maximaal .... 40 %
b. bij verkoop uitgesneden:
den kostprijs vermeerderd met een winstmarge van maximaal .... 60 %
37. **Aardappelen en Uien:**
a. uitgewogen:
den kostprijs vermeerderd met een winstmarge van maximaal .... 80 %
b. per krat:
bij verkoop van minder dan drie kratten, den kostprijs vermeerderd met een winstmarge van maximaal .... 50 %

B. IN DEN GROOTHANDEL:

1. Boonen,
a. roode boonen (Red Kidney Beans) per zak van 100 lbs. ... f 33.75
b. lima boonen (Large lima Beans) per zak van 100 lbs. ... „ 50.60
2. Boter,
a. afkomstig uit de V.S. van Noord Amerika p. k. v. 60 bl. à 1 Am. p. „ 107.—
p. k. v. 16 bl. à 6 Am. p. „ 159.50
b. afkomstig uit Argentinië
merk „Sterling" p. k. v. 60 bl. à 1 Am. p. „ 90.75
p. k. v. 12 bl. à 5 Am. p. „ 68.85
merk „Las Palmas". p. k. v. 56 b. à 1 Am. p. „ 70.25
p. k. v. 12 bl. à 5 Am. p. „ 68.85
merk „Swift" p. k. v. 48 bl. à 400 gr. „ 78.30
p. k. v. 12 bl. à 5 Am. p. „ 99.50
3. Erwten,
a. geele spliterwten per zak van 100 lbs. ... „ 26.75
b. groene spliterwten per zak van 100 lbs. ... „ 25.50
c. groene erwten per zak van 100 lbs. ... „ 21.25
4. Koffie, ongebrand per zak van 100 lbs. ... „ 46.90
5. Maismeel per zak v. 90 Am. pond „ 12.40
per zak v. 98 Am. pond „ 13.30
6. Margarine
merk „June Dairy" p. carton v. 8 x 6 Am. p. „ 40.25
merk „J. H. Filbert Inc." p. cart. v. 6x6¼ Am. p. „ 31.85
merk „Chungold Inc." p. cart. v. 8x6¼ Am. p. „ 41.—
7. Melk in blik, „Evaporated" p. k. v. 48x14½ Am. ons „ 14.50
per kist v. 96x6 Am. ons „ 14.25
8. Reuzel, per blik v. 50 Am. pond „ 42.55
per blik v. 45 Am. pond „ 40.50
per blik v. 37 Am. pond „ 31.85
per blik v. 33 Am. pond „ 26.15
9. Rijst,
gepeld door de Wessanen's Koninklijke fabrieken te Curaçao per 100 kg. .... „ 65.—
10. Suiker,
witte gekristaliseerde per zak van 100 lbs. ... „ 27.—
per zak van 20 zakjes à 5 Am. pond elk ...... „ 28.25
11. Alle soorten levensmiddelen verpakt in blik voor zoover in deze beschikking geen maximumprijzen in den kleinhandel vastgesteld zijn en niet anders is bepaald:
a. Vleeschwaren verpakt in blik:
den kostprijs vermeerderd met een winstmarge van maximaal .... 9 %
b. Alle soorten vruchten en/of fruit verpakt in blik:
den kostprijs vermeerderd met een winstmarge van maximaal 9½%
c. Alle soorten jam, gelei, juices of vruchtensappen verpakt in blik,
den kostprijs vermeerderd met een winstmarge van maximaal 9½%
d. Alle soorten groenten verpakt in blik:
den kostprijs vermeerderd met een winstmarge van maximaal .... 9 %
e. Melk in poedervorm, met uitzondering van de merken, Lactogen, Prontolac, Nestlé Food, Nestogen, Eledon en Pelargon:
den kostprijs vermeerderd met een winstmarge van maximaal 7½%
f. Melk in poedervorm te verstaan de navolgende merken: Lactogen, Prontolac, Nestlé Food, Nestogen, Eledon en Pelargon:
den kostprijs vermeerderd met een winstmarge van maximaal .... 10 %
g. Visch verpakt in blik:
1. goedkoope soorten sardines z.a. de navolgende merken: „Main Maid", „Northerest", „Matthews", „Princess Sil-Vic", „Wilson Capt. Benny", „Brunswick", „Prins Siggurd", „Fjord Sild", „Sunco", „Sunny Harbour" en dergelijke:
den kostprijs vermeerderd met een winstmarge van maximaal 7½%
2. Haring verpakt in blik:
den kostprijs vermeerderd met een winstmarge van maximaal 7½%
3. Dure soorten sardines en witte zalm:
den kostprijs vermeerderd met een winstmarge van maximaal 9½%
4. Tuna fish, Makreel, Roode Zalm en andere soorten visch in blik niet in deze beschikking genoemd:
den kostprijs vermeerderd met een winstmarge van maximaal .... 10 %
h. Bouillonblokjes verpakt in blik:
den kostprijs vermeerderd met een winstmarge van maximaal .... 9 %
12. Alle soorten levensmiddelen verpakt in carton of een combinatie van carton en blik, voor zoover in deze beschikking geen maximum kleinhandelsprijzen zijn vastgesteld en niet anders is bepaald:
a. Bouillonblokjes verpakt in carton of een combinatie van carton en blik:
den kostprijs vermeerderd met een winstmarge van maximaal .... 12 %
b. Krenten, Pruimen en Rozijnen verpakt in carton:
den kostprijs vermeerderd met een winstmarge van maximaal .... 13 %

Vervolgd op pagina 2

„Het Kind en de missie" of „romantiek is onmisbaar"

„Vele Nederlanders zijn nog niet verder gekomen dan deze romantische primitieve voorstelling van het Missiewerk", zo werd er onlangs geschreven. En met die primitieve romantiek werd bedoeld de opvatting, dat de bekering der heidenen zich altijd afspeelt in negerhutten en altijd meebrengt een strijd tegen tovenaars en zwarte koningen, met ringen in hun oren en getatoueerde borst, een opvatting die voedsel vindt in de stroom van kleurige verhalen en foto's, welke iedere missionerende congregatie in haar eigen tijdschrift onder katholieke gezinnen aan den man tracht te brengen. Den man zullen ze meestal wel niet bereiken, tenzij de zeer eenvoudigen en de vrome grootvader, die hun levenseind bij de kachel slijten en daar hun tijd verdelen tussen het rozenhoedje en de almanak.

Maar het kind bereiken ze wel. En tot die „vele Nederlanders" moet men dan ook op de eerste plaats geheel de Nederlandse jeugd rekenen, die altijd langs deze weg het eerst kennis heeft gemaakt met de perikelen en belevenissen van Gods avonturiers.

Naast kapitein Nemo, Bontekoe en Viruly hebben de missionarissen nooit opgehouden de fantasie èn de edelmoedigheid te prikkelen van het jonge geslacht. En al steekt er in die romantiek de nodige overdrijving — de zielzorg in menig reeds georganiseerd missiegebied is immers even romantisch en avontuurlijk èn even moeizaam monotoon als die in de grote en kleine steden van het eigen vaderland — zij geeft niettemin een realistische en concrete kennis van de missie, de enige kennis die een kind werkelijk pakt. En daardoor is zij tevens het klimaat, waarin de Heilige Geest de roepingen rijp laat worden voor de missionering in den vreemde.

Ik ken geen beter en opvoedender, want geen spannender en boeiender, lectuur voor een Nederlands kind dan het gemiddelde verhaal uit het gemiddelde missieblaadje, dat door ons, al te verstandelijk en o zo intellectuele ijveraars voor de uitbreiding van Gods Kerk, wel gesmaad wordt en ter zijde gelegd, maar dat eens ook door ons met passie werd verslonden.

Deze anecdotische missieverhalen hebben meer voor het grote werk der geloofsprediking gedaan dan wij meestal bevroeden, want zij hebben de jeugd er warm voor gemaakt. Zeg mij, lezer, hoe kwam de Missie het eerst tot U? Niet door de statistieken en de verslagen van zelatricendagen. Was het niet in de Kindsheidoptocht en in het verhaal over dat arme negermeisje, dat door een bozen tovenaar werd opgesloten en stierf als een heldhaftige Christin? Wat herinnert gij u nog van uw kinderlijke kennismaking met het werk der missiepioniers? Niet de getallen, die moeten aantonen, welk een klein gedeelte der wereld nog maar werd gekerstend en niet de namen der Congregaties, die op Java werken, maar dat plaatje van een negerseminarie in Oeganda, met veertig foeielijke zwarte koppen en een baardigen, witgetoogden pater ertussen, en de foto van die zuster met haar grote zonnehoed als een kloek tussen een nest van schamel geklede zwartjes, van den broeder-timmerman bij de halfvoltooide missiekapel en van de Chinese vrouwen, die — o ongehoord iets! — een lange broek droegen.

Welke voorstelling van missie zouden de twaalf- en dertigenjarigen zich gevormd hebben, die ieder jaar in September de seminaria der missiecongregaties komen bevolken? Zouden zij niet dromen van lange tochten over geheimzinnige rivieren in een kleine prauw, of door het oerwoud met de bijl in de hand, en van een inslaande prediking, met kasuifel en kruis, voor een aantal verraste menseneters? Zij doen het en het is gelukkig, dat zij het doen, want als zij op deze leeftijd niet van avonturen dromen, zullen zij te vroeg verschrompeld zijn.

Neen, de missionarissen, die het propagandablad van hun Orde van verhalen voorzien, spelend in het hart van Afrika of tussen de Eskimo's, leveren een bijdrage tot onze jeugdlectuur, die niet licht te vervangen is. Zij zullen dat wel niet zo bedoelen, want meestal richten de tijdschriften zich tot een volwassen lezerskring.

Maar neemt niet juist het beste kinderboek zijn stof uit de wereld der groten? Wij weten het zo langzamerhand wel: het kind zingt niet over kinderen, het speelt geen kinderscenes en het leest bij voorkeur over allerlei verstandige of dwaze, grappige of ernstige dingen, die grote mensen doen en die in zijn oog veel belangwekkender zijn dan het door en door bekende kinderleven. Het missieverhaal heeft voor de zeer kleinen, dezelfde aantrekkingskracht als het sprookje, en voor de leeftijd van „l'enfant fait" de bekoring van de avonturenroman.

Er is in de laatste jaren wel eens gepleit voor een fusie van alle zevenentachtig missieblaadjes die in ons land verschijnen, tot één groot, waarvan de inhoud dan beter verzorgd zou kunnen zijn. Als men er dan maar voor zorgt, dat het veel verhalen, foto's en gekleurde platen geeft, want anders zal, zo vrees ik, het aantal missieroepingen afnemen.

Ik noemde zo juist de Kindsheidoptocht. Ik zou hem niet graag missen, en de moeders, geloof ik, ook niet. Evenmin als wij de poezelige bruidjes in de Sacramentsprocessie zouden willen missen, waar alle vrouwen, en alle mannen boven de vijfentwintig, vertederd naar kijken. Ik weet wel: de heilige liturgie is geen kinderspel en ik ben voor een mannelijke en ernstige eredienst. En zeker is de uitbreiding van het Rijk Gods een zaak, die begrip vraagt voor het gewicht der dingen, waarom het gaat. Maar ook onze kinderen behoren tot de Kerk en zij moeten ingroeien in de grote zorgen der ene Moeder. En als dat niet op een kinderlijke manier gebeurt, gebeurt het nooit. De Kindsheidprocessie nu is de allereerste, indrukwekkende ontmoeting tussen de allerkleinsten en de missie. Hoe zouden zij beter leren wat pausen, Capucijnen en Japanners zijn, dan door zelf een witte toog, een habijt en een gebloemde parasol te dragen?

Wat kan de school doen om het kind met de missiegedachte vertrouwd te maken? In de laagste klassen zijn het vooral de leesles, de tekenles en natuurlijk het catechismusuur, die het kind tot de missie brengen. Nu ik dit neerschrijf, zie ik opeens met schrik, hoe gemakkelijk men vergeet om de vele gelegenheden, die de godsdienstles in dit opzicht biedt, te gebruiken. De opsomming, die Vincent en Verbeeten geven, ligt inderdaad voor de hand. Zij noemen als aanleiding om over missie te spreken de behandeling van: het geloof, Gods eigenschappen, schepping en erfzonde, het verlossingswerk, de algemeenheid der Kerk, de tien geboden (afgoderij en bijgeloof), de naastenliefde, het doopsel en het Onze Vader.

Bij de geschiedenis van het Oude en Nieuwe Testament liggen de kansen eveneens voor het grijpen: het scheppingsverhaal, de vloek van Noë over Cham, de Babelse spraakverwarring, de belofte aan Abraham, de drie Koningen, de geschiedenis van den hoofdman van Kapharnaum en van de Kananese vrouw, de wonderbare visvangst, de uitzending der Apostelen, parabels als die van het mosterdzaadje en het gastmaal, Pinksteren, het visioen van Petrus en de reizen van Paulus. Het is maar, dat men er aan denkt! Als de priester de liefde heeft, wordt hij vanzelf vindingrijk.

Op de hogere klassen der lagere school zal de missie in de geschiedenisles en vooral in de aardrijkskunde der vreemde werelddelen een grote plaats kunnen innemen. En als men het goed doet, zullen zij het nog fijn vinden ook. De didactische vernieuwing, waarnaar op het gebied van alle schoolvakken wordt gestreefd, is hier bijzonder vruchtbaar. In plaats van het kind een menigte feiten op te dringen, die aan zijn belangstelling vreemd zijn, tracht men thans hem zelf de oplossing van eenvoudige problemen te doen zoeken, die hem interesseren.

Zelfwerkzaamheid, aanschouwelijkheid en concentratie rondom belangstellingcentra zijn het kenmerk der nieuwe methode. Uiteraard is dat gemakkelijker bij de locale aardrijkskunde van het land of de streek, waarin het kind leeft, dan wanneer het gaat over Azië of Afrika. Maar ook daar is zelf zoeken en zien vruchtbaarder dan het van buiten leren van abstracte en in hun samenhang niet doorziene feiten. De missieliefde van onze jeugd kan bij deze vernieuwing van methode alleen maar winnen. Men kan de reis te land, ter zee of door de lucht, die de missionaris moet maken, met de klas nadoen; het leven der bevolking schetsen, waaronder hij woont; de verkeersmiddelen, die hem ten dienste staan en het bijgeloof, dat de prediking belemmert. Is het systeem der zelfwerkzaamheid op een school reeds niet verder doorgevoerd, dan kunnen de leerlingen zelf enig materiaal bijeenzoeken (schoolbibliotheek, postzegels, missielectuur, correspondentie). Dat alles zal vanzelf zeer eenvoudig moeten blijven.

Ook is het beter een enkel missiegebied wat diepgaander te behandelen dan van alles een klein beetje te geven, omdat men anders vanzelf weer vervalt in het opdringen van abstracte, niet verwerkte kennis.

Daarmee is dan tevens de overgang mogelijk gemaakt van het stadium der anecdotische kennis naar enig samenhangend inzicht; als het kind rijper wordt, moet het gaan zien, dat missie meer betekent dan een aaneenschakeling van reisavonturen, dat zij is „Kerkvestiging", taaie en geduldige strijd tegen duisternis en bijgeloof, leniging van geestelijke nood. Dat besef zal eerst geheel kunnen doorbreken na de lagere-school-jaren, in de jeugdcongregatie en de jeugdbeweging, op de middelbare school en in het voortgezet godsdienstonderwijs. Van de jeugdbeweging eise men in dit opzicht niet te veel. Het beginsel der vrije liefhebberij gaat er boven alles. En daarom doet men goed, vooral niet te veel in klasse-eisen vast te leggen. De vaardigheidsinsignes geven veel grotere mogelijkheden voor het aankweken van missieliefde.

Bij het voortgezet onderwijs komen allerlei problemen aan de orde, waarvoor het kind nog niet rijp was: de kerstening der heidense culturen, het belang van een opleiding van inlandse priesters, de algemeenheid der Kerk en haar verhouding tot het streven naar nationale zelfstandigheid. Maar ook hier zal men alleen belangstelling vinden, wanneer de nieuwe kennis niet pasklaar wordt aageboden en in de jeugdige hoofden gegoten wordt — want dan giet men ernaast —, maar wordt opgediend als een probleem, welks oplossing moet worden gezocht. Als men aanknoopt bij actuele feiten, is de belangstelling meestal verzekerd. Wat geeft niet de huidige crisis in Indonesië een rijke mogelijkheid, om voor de rijpere jeugd het missievraagstuk boeiend te maken.

Dan is er opnieuw een romantiek, maar nu niet meer de romantiek, die alleen ontstaat uit het vreemde en geheimzinnige décor, doch de door God zelf gewilde romantiek van het grote avontuur der wereldkerk in haar strijd om de zielen. Er is een romantiek van de Orthodoxie — het is de onsterfelijke verdienste van Chesterton daarop te hebben gewezen — en er is ook de romantiek van de smalle en moeilijke weg omhoog, waarvan de Heer heeft gesproken, voor het individu en voor de Kerk in haar geheel. Voor het kind is er geen betere lectuur dan het missieverhaal, voor den volwassen Christen, die begrijpt, waar het in deze wereld om gaat, is er geen grootser avontuur dan dat van zijn eigen ziel en dat van de Kerk op weg naar haar voltooiing.

Leeuwarden.

D. H. M. M. Fortmann.

Nº 1504